

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від №

Київ

Про затвердження Правил розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами

Відповідно до частини 2 статті 119 Повітряного кодексу України Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Правила розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами (додаються).

2. Міністерству інфраструктури України, Міністерству оборони України, Державній авіаційній службі України, іншим центральним органам виконавчої влади, у тримісячний термін забезпечити приведення своїх правил у відповідність до цієї постанови.

3. Національному бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами, у тримісячний строк розробити та ввести процедури розслідування авіаційних подій та інцидентів.

Прем'єр-міністр України

А. Яценюк

ЗАТВЕДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від _____ № _____

ПРАВИЛА
розслідування авіаційних подій та інцидентів
з цивільними повітряними суднами

Загальна частина

1. Правила розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами (далі – Правила) спрямовані на підвищення рівня безпеки польотів шляхом забезпечення високої ефективності і якості розслідувань у цивільній авіації в Україні.

2. Ці Правила визначають порядок організації і проведення технічних розслідувань авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами України на території України та над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами України покладена на Україну, а також, які сталися з цивільними повітряними суднами України за її межами, якщо держава місця події делегувала проведення розслідування Україні. Правила поширюються на центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, організації, підприємства, установи та інші суб'єкти авіаційної діяльності, які причетні або беруть участь у розслідуванні авіаційних подій та інцидентів.

3. Усі авіаційні події, серйозні інциденти, інциденти, що сталися на території України, підлягають обов'язковому розслідуванню з метою встановлення їх причин і вжиття заходів щодо запобігання таким подіям у майбутньому, яке є технічним розслідуванням.

4. Розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів та інцидентів з іноземними цивільними повітряними суднами, що сталися на території України виконуються згідно з цими Правилами та Додатком 13 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію.

6. Єдиною метою проведення розслідування авіаційних подій та інцидентів є попередження їх виникнення в майбутньому. Метою цієї діяльності не є встановлення частки будь-якої вини чи відповідальності.

Розслідування авіаційних подій та інцидентів направлені на сприяння управлінню безпекою польотів в Україні.

7. Розслідування авіаційних подій та інцидентів здійснюється спеціалізованою експертною установою з розслідування авіаційних подій, яка є незалежним повноважним органом з розслідування авіаційних подій, або під її наглядом, з метою уникнення будь-якого конфлікту інтересів та ризику зовнішнього втручання в процес встановлення причин подій, що розслідуються.

8. Повноважний орган з розслідування авіаційних подій грає ключову роль у процесі розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів та інцидентів.

9. Порушення цих Правил тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

10. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:

повідомлення про авіаційну подію чи інцидент - первинна інформація про авіаційну подію чи інцидент, яка негайно передається до Національного бюро суб'єктом авіаційної діяльності або особою, яким стало відомо про факт події, з метою оперативного початку розслідування;

причини авіаційної події чи інциденту - будь-які дії, бездіяльність, обставини, умови або їх сукупність, що призвели до авіаційної події чи інциденту. Визначення причини авіаційної події та інциденту не передбачає покладання вини або встановлення адміністративної, цивільної чи кримінальної відповідальності;

радник – особа, призначена уповноваженим органом з розслідування за наявності у неї відповідної кваліфікації з метою надання допомоги своєму уповноваженому представнику під час розслідування;

рекомендація з безпеки польотів – пропозиція, яка надається уповноваженим органом з розслідування, оснований на інформації, яку отримано під час розслідування з метою запобігання авіаційних подій та інцидентів, яка за будь-яких обставин не ставить за мету встановлення вини чи відповідальності за авіаційну подію чи інцидент. Крім рекомендацій із запобігання авіаційних подій та інцидентів, розроблених за результатами розслідування, вони можуть ґрунтуватись на інформації, що отримана з інших джерел, зокрема досліджень безпеки польотів;

розслідувач авіаційної події - особа, яка за наявності в неї відповідної кваліфікації займається розслідуванням авіаційних подій, інцидентів та інших подій, які впливають на безпеку польотів;

сповіщення - інформація про події пов'язані з безпекою польотів, що містить обставини події та подається до Національного бюро та Уповноваженого органу з питань цивільної авіації суб'єктом авіаційної діяльності з метою збору інформації про фактичні чи потенційні недоліки у забезпеченні безпеки польотів

супутній фактор - дії, бездіяльність, обставини, умови або їх сукупність, усунення, попередження або відсутність яких могло зменшити вірогідність авіаційної події чи інциденту або могло зменшити тяжкість наслідків цієї авіаційної події чи інциденту. Встановлення супутнього

фактору не передбачає покладання провини або визначення адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності;

уповноважений з розслідування - особа, якій за наявності в неї відповідної кваліфікації, доручені організація і проведення розслідування, а також контроль за його ходом;

уповноважений представник - особа, призначена державою за наявності у неї відповідної кваліфікації для участі в розслідуванні, що проводиться іншою державою. Уповноважений представник призначається зі складу працівників уповноваженого органу з розслідування.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значенні наведеному у Повітряному Кодексі України, законодавчих актах України та документах Міжнародної організації цивільної авіації.

Уповноважений орган з розслідування авіаційних подій та інцидентів

11. Уповноваженим органом з розслідування авіаційних подій та інцидентів, що сталися на території України з цивільними повітряними судами є Національне бюро з розслідування авіаційних подій (далі – Національне бюро).

Національне бюро є функціонально незалежним, зокрема, від уповноваженого органу в галузі цивільної авіації, будь-яких інших органів влади та організацій, чиї інтереси можуть вступити в протиріччя з завданням, покладеним на орган відповідальний за розслідування або вплинути на його об'єктивність.

Положення про Національне бюро затверджує Кабінет Міністрів України.

12. Під час розслідування, Національне бюро не отримує і не вимагає отримання вказівок від жодної організації та наділяється необмеженими повноваженнями щодо проведення розслідування авіаційних подій.

13. Діяльність, яка покладена на Національне бюро, поширюється на збір і аналіз інформації, що стосується безпеки польотів, зокрема, для запобігання подій. З цією метою Національне бюро спільно з уповноваженим органом цивільної авіації створюють систему обов'язкових сповіщень про інциденти.

14. З метою інформування громадськості, Національне бюро щорічно, на національному рівні, проводить та оприлюднює аналіз рівня безпеки польотів цивільної авіації.

15. Національне бюро розробляє політику і процедури розслідування з детальним описом його обов'язків з розслідування авіаційних подій. Політика

та процедури розслідування повинні охоплювати організацію і планування розслідування та складання звітів.

Політика та процедури розслідування є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, організаціями, підприємствами, установами та іншими суб'єктами авіаційної діяльності, які беруть участь у розслідуванні.

Обов'язки щодо розслідування авіаційних подій

16. Усі авіаційні події, серйозні інциденти або інциденти, які сталися з цивільними повітряними суднами України на території України та за її межами підлягають розслідуванню.

Розслідуванню підлягають авіаційні події та серйозні інциденти, що сталися на території України з іноземними цивільними повітряними суднами.

17. Національне бюро може прийняти рішення про розслідування інших подій, пов'язаних з безпекою польотів, а також авіаційних подій та серйозних інцидентів з іншими літальними апаратами відповідно до національного законодавства та процедур розроблених Національним бюро.

Національне бюро залучає до розслідування інцидентів, в залежності від їх обставин та наслідків, суб'єктів авіаційної діяльності відповідно до Повітряного кодексу України.

18. Остаточну класифікацію і затвердження висновків комісії з розслідування експлуатантів повітряних суден, аеродромів, аеропортів, провайдерів аеронавігаційного обслуговування, які залучаються до розслідування Національним бюро здійснює Національне бюро.

Повідомлення про авіаційні події та інциденти

19. Усі авіаційні підприємства, організації, установи незалежно від їх відомчої чи іншої належності, а також юридичні чи фізичні особи, що експлуатують повітряні судна авіації загального призначення зобов'язані забезпечити негайне надання повідомлень про авіаційні події та інциденти до Національного бюро.

20. У цивільній авіації повідомлення про авіаційні події та інциденти до Національного бюро передають органи обслуговування повітряного руху, експлуатанти повітряних суден, аеропортів та аеродромів.

21. Форму та зміст повідомлення про авіаційну подію чи інцидент визначає Національне бюро відповідно до Додатку 13 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію.

Організація і проведення розслідування подій та інцидентів

22. Розслідування подій, серйозних інцидентів та інцидентів, які сталися на території України проводять:

- 1) Національне бюро;

2) Експлуатанти повітряних суден, аеродромів, аеропортів, або провайдери аеронавігаційного обслуговування, які залучаються до проведення розслідування під наглядом Національного бюро, інцидентів залежно від серйозності та наслідків на підставі частини 3 статті 119 Повітряного кодексу України;

23. Уповноважений орган з питань цивільної авіації України підтримує процес розслідування що проводить Національне бюро, інформацією, документацією, консультантами та наявним обладнанням, необхідним для розслідування, забезпечує доступ Національного бюро до баз даних, що стосуються авіаційного персоналу, даних з безпеки польотів, повітряних суден тощо.

24. Порядок спрощення формальностей при в'їзді/виїзді уповноважених представників, їх радників і ввезенні обладнання визначається Національним бюро спільно з Міністерством закордонних справ та Державною митною службою відповідно Додатку 9 до Чиказької конвенції «Спрощення формальностей».

25. Отримання бортових засобів об'єктивного контролю від правоохоронних органів, для проведення їх обробки, може здійснюватися тільки спеціально підготовленим персоналом Національного бюро.

26. Спеціальні дослідження проводяться за рішенням уповноваженого з розслідування у разі встановлення в процесі розслідування, що конкретні компоненти потребують дослідження або випробування спеціалістами.

Повноваження учасників розслідування подій

27. Уповноважений з розслідування та члени комісії з розслідування авіаційної події чи інцидента повинні вжити необхідних заходів для забезпечення вимог технічного розслідування, незважаючи на будь-які інші види розслідувань.

28. З урахуванням вимог конфіденційності, що передбачені законодавством України, державні інспектори Національного бюро, уповноважений з розслідування та члени комісії мають право:

а) мати негайний, вільний і безперешкодний доступ до місця авіаційної події чи інциденту і до повітряного судна, його вмісту або його уламків;

б) отримувати перелік доказів, відбір проб і компонентів для огляду або аналізу;

в) мати безпосередній доступ і контроль до бортових реєстраторів, їх вмісту та будь-яких інших засобів відповідної реєстрації;

г) вимагати повного розтину тіла загиблих людей, а також мати негайний доступ до результатів розтину і аналізу проб фрагментів тіл загиблих;

г) вимагати проведення медичних оглядів або аналізу біологічних проб осіб, що беруть участь в експлуатації повітряного судна, мати негайний доступ до результатів цих оглядів і аналізів;

д) викликати свідків, опитувати їх і вимагати від них надати інформацію або докази, які будуть корисні для процедури розслідування;

ж) мати вільний доступ до будь-якої необхідної інформації або документів, що знаходяться у власника, утримувача сертифіката типу на повітряне судно, організації, відповідальної за технічне обслуговування, органу, відповідального за навчання, експлуатанта або виробника повітряного судна, уповноважених органів в галузі цивільної авіації, Європейського агентства з авіаційної безпеки (далі – EASA), провайдерів аеронавігаційного обслуговування, експлуатантів аеродромів та аеропортів.

Координація під час розслідування

29. Координація Національного бюро з органами виконавчої влади, правоохоронними органами, органами місцевого самоврядування здійснюється відповідно до порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України та протоколів (угод) щодо взаємодії. Порядок взаємодії розробляє Національне бюро за погодженням з учасниками взаємодії.

Звіт за результатами розслідування

30. Кожне розслідування завершується звітом, який складається у форматі, що відповідає типу і серйозності авіаційної події чи інциденту. Звіт повинен вказувати, що єдиною метою розслідування є запобігання авіаційних подій та інцидентів без встановлення вини або відповідальності. Звіт повинен містити рекомендації з безпеки польотів.

31. Звіт повинен забезпечити анонімність всіх осіб, що мають відношення до авіаційної події чи інциденту.

32. Форма звіту встановлюється Національним бюро відповідно до Додатку 13 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію.

Рекомендації з безпеки польотів

33. На будь-якому етапі розслідування авіаційної події чи інциденту, Національне бюро рекомендує в датованому супровідному листі уповноваженому органу в галузі цивільної авіації України, відповідним органам виконавчої влади, включаючи відповідні органи іноземних держав, будь-які заходи, які необхідно терміново вжити для забезпечення безпеки польотів.

34. Національне бюро також розробляє рекомендації з безпеки польотів на підставі аналізів чи досліджень в сфері розслідування чи будь-якої іншої діяльності, зокрема за результатами збору і аналізу інформації з безпеки польотів.

35. Уповноважений орган в галузі цивільної авіації, протягом 90 днів від дати відправлення супровідного листа із рекомендаціями з безпеки

польотів, інформує Національне бюро про вжиті чи заплановані заходи або про причини неприйняття будь-яких заходів.

Національне бюро здійснює облік та оцінку заходів, що вжиті уповноваженим органом в галузі цивільної авіації.

Оприлюднення інформації про розслідування та остаточного звіту

36. Працівники Національного бюро, уповноважений з розслідування, члени комісії, будь-які інші особи, що залучені для участі в розслідуванні, зобов'язані зберігати інформацію відповідно до чинного законодавства, в тому числі що стосується поваги до анонімності осіб, причетних до авіаційної події чи інциденту.

37. Національне бюро може розкривати інформацію, яку вважає корисною для запобігання авіаційним подіям та інцидентам, суб'єктам, відповідальним за виробництво чи обслуговування повітряного судна або його обладнання, а також фізичним або юридичним особам, відповідальним за експлуатацію повітряного судна або навчання персоналу.

38. Національне бюро може повідомляти потерпілим внаслідок авіаційної події та їх родичам, чи оприлюднювати будь-яку інформацію про хід розслідування та попередні висновки та/або рекомендації за умови, що це не зашкодить меті розслідування та не суперечить чинному законодавству про захист персональних даних.

39. В інтересах попередження авіаційних подій, Національне бюро, якнайшвидше, але не пізніше 30 діб після затвердження остаточного звіту оприлюднює його.

40. Національне бюро не розповсюджує, не оприлюднює та не допускає використання проекту звіту або інших його частин, або інших документів, отриманих у ході проведення розслідування авіаційної події чи інциденту, без офіційної згоди держави, яка проводила розслідування, за винятком випадків коли такі звіти або документи вже були оприлюднені цією державою.

Відновлення розслідування

41. Якщо після закінчення розслідування авіаційних подій та інцидентів з'ясовуються нові важливі факти щодо обставин та причин то Національне бюро може його поновити.

Якщо розслідування проводила інша держава, та після з'ясування нових важливих фактів не призначає відновлення розслідування, то Національне бюро за згодою держави, що проводила розслідування, його поновлює.

42. У тих випадках коли повітряне судно, яке вважалось зниклим без вісти, після припинення офіційного пошуку згодом виявляється, Національне бюро розглядає питання про доцільність відновлення розслідування.

Захист інформації з безпеки польотів, яка не підлягає розголошенню

43. Правові принципи захисту інформації з систем збору і обробки даних про безпеку польотів визначає Національне бюро.

Зберігання та доступ до доказів при проведенні розслідування

44. Національне бюро розробляє інструктивний матеріал щодо збереження доказів на місці події та забезпечує його доведення до усіх зацікавлених сторін.

Інформація про осіб, що перебувають на борту та небезпечні вантажі

45. Експлуатант, з повітряним судном якого сталася авіаційна подія, якомога швидше, але не пізніше ніж через дві години після повідомлення про подію надає до Національного бюро завірених перелік усіх осіб, що перебували на борту повітряного судна, та негайно повідомляє перелік небезпечних вантажів на борту повітряного судна, з яким сталася авіаційна подія чи інцидент.

Надання допомоги постраждалим та їх родичам

46. Уповноважений орган з питань цивільної авіації розробляє та реалізує аварійний план на випадок виникнення авіаційної події. Такий план повинен передбачати надання невідкладної допомоги потерпілим внаслідок авіаційних подій та їх родичам.

47. Уповноважений орган з питань цивільної авіації організовує розроблення експлуатантами планів надання допомоги потерпілим внаслідок авіаційної події та їх родичам. Зазначені плани повинні бути предметом аудитів (перевірок) з боку Уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

48. При виникненні авіаційної події Національне бюро призначає відповідальну особу за взаємодію та надання інформації потерпілим та їх сім'ям.